

JUBILEJI

PROF. DR. VASILIJ MELIK – SEDEMDESETLETNIK

Med Filozofsko fakulteto in domom na Cankarjevi cesti v Ljubljani premeri vsakodnevno pot s svojo značilno hitro hojo in nikoli praznih rok človek, ki mu ne bi mogel prisoditi rojstne letnice, ki je zapisana v vseh njegovih dokumentih. Še manj mu jo prisodiš, ko se spustiš z njim v pogovor, v vsakodnevno kramljanje ali v razglabljanje o strokovnem problemu, ki te žuli in teži. Nikoli ne ostaneš brez sugestije in, kar je poseben čar sogovornika, z velikim zanimanjem prisluhne vsaki novi ideji in podatku, ki ni »zabeležen« v njegovem, sicer izrednem spominu. Da, to je vsem in ne samo zgodovinarjem, znani profesor dr. Vasilij Melik, ki je 17. januarja praznoval sedemdeseti rojstni dan. Noben jubilejni zapis ne more iti mimo življenjskih prelomnic izraženih v suhoparnih številkah in dejstvih, ki pa so za jubilaranta izrednega pomena in »dokazi« njegovega dela.

Vasilij Melik je bil rojen 17. januarja 1921 v Ljubljani kot edini sin znanega slovenskega geografa dr. Antona Melika. Po končani kla-

sični gimnaziji se je odločil za študij zgodovine in primerjalne književnosti, ki ga je končal že v vojnem času. Povojne zaposlitve v Tanjugu, Mestnem arhivu ljubljanskem in Slovenski knjižnici so bile kratkotrajne. Leta 1947 je bil mladi Vasilij Melik izvoljen za asistenta v historičnem seminarju Filozofske fakultete v Ljubljani. Sprva je predaval slovensko zgodovino na Višji pedagoški šoli, v letih 1952–59 pa gospodarsko zgodovino na Ekonomski fakulteti v Ljubljani.

Leta 1959 se je vrnil na Filozofsko fakulteto, ki je ni zapustil do danes. V letu vrnitve (1959) je na njej doktoriral s temo Volitve na Slovenskem 1861–1918, ki je kasneje izšla v knjižni obliki. Kot univerzitetni učitelj je predaval zgodovino jugoslovanskih narodov od srede 19. stoletja do prve svetovne vojne in šele od leta 1970 tudi slovensko zgodovino za isto obdobje. Ni samo dober poznavalec demografske, upravne in politične zgodovine Slovencev 19. stoletja, temveč je njegov nemirni raziskovalni duh posegal v vsa obdobja

in na vsa področja. Pritegnila so ga tudi vprašanja iz gospodarske, družbene in kulturne zgodovine. In še več: če ga je zanimal določen problem, ga je raziskoval, ne glede na to, kateri »stroki« je pripadal. Vsem študentom in ljudem, ki jih zanima zgodovina Slovencev prejšnjega stoletja, je znana knjiga Slovenska zgodovina 1792–1918, ki sta jo napisala s prijateljem in stanovskim kolegom prof. dr. Ferdinandom Gestrinom.

Na tem mestu bi rad poudaril Melikov velik interes za krajevno zgodovino, za proučevanje načina življenja ljudi in posameznikov, njihovega standarda in kvalitete življenja. Zanimajo ga mnoge drobne stvari iz preteklosti kot npr. spremembe v izgledu ljubljanskih ulic. Tu ni teoretiziral: vzel je staro razglednico ali fotografijo, se postavil na mesto, kjer je nekoč stala fotografska kamera in primerjal staro podobo z današnjim stanjem. Zato ga najdemo kot sodelavca pri dveh objavah razgledniškega gradiva, tako pri knjigi Pozdravi iz Ljubljane (1985) in Pozdravih iz slovenskih krajev (1987). Ni ga bilo zborovanja iz slovenske krajevné zgodovine, na katerem ne bi sodeloval profesor Melik. Splošne zgodovinske

slike je vedno »začinil« z lokalnimi posebnostmi in zanimivostmi. Slovenski prostor pozna do zadnjega kotička, saj že od mladih nog dalje hodi na »izlete« v najrazličnejše dele Slovenije in le redkokdaj je zamudil strokovne ekskurzije. To so zanj delovni izleti in marsikatero trditev iz literature in virov preverja na terenu samem. Vprašanja in ugotovitve pa si vedno sprotno zabeleži in velikokrat ga vidiš, ko si jih zapisuje, skoraj praviloma na premajhen košček papirja s še manjšim svinčnikom. Omenim naj še eno njegovo lastnost, ki je vedno poživila preteklost: pozna neverjetno število raznih zgodbic, vezanih na posameznike in minule dogodke, s katerimi je rad začinil predavanja in še bolj vzdušje v krogu svojih prijateljev.

Njegovo raznoliko in plodovito znanstveno in strokovno delo nam kaže njegova bibliografija. Zato o tem ne pišem v tem prispevku.

V imenu sodelavcev in ljubiteljev Kronike mu želim veliko delovnega elana in zdravja ter srečnih trenutkov v življenju in v druženju s stanovskimi kolegi.

Marjan Drnovšek

PROF. DR. SERGEJ VRIŠER – SEDEMDESETLETNIK

Rojen Ljubljčan, pa vendar je velika večina njegovega življenja in dela povezana z Mariborom in Štajersko, namenil se je postati poklicni vojak, pa je prevladala njegova umetniška žilica in ljubezen do lepega in je raje postal umetnostni zgodovinar: 7. novembra lani je dopolnil sedemdeset ustvarjalnih let prof. dr. Sergej Vrišer, prominentni strokovnjak za slovenski barok, muzealec in univerzitetni profesor za muzeologijo in konservatorstvo. Ker je že več kot trideset let zvest sodelavec Kronike, se spodobi, da mu ob njegovem jubileju čestitamo in mu želimo, da bi še veliko let užival v svojem delu, hkrati pa se ozremo na njegovo prehojeno pot.

Po diplomi leta 1954 na oddelku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani se je zaposlil kot kustos v Pokrajinskem muzeju v Mariboru. Leta 1962 je doktoriral na temo baročnega kiparstva na slovenskem Štajerskem – dopolnjena disertacija je že naslednje leto izšla v knjižni obliki kot temeljno delo svoje vrste – od leta 1963 do upokojitve pa je bil ravnatelj mariborskega muzeja. V letu 1971 je prevzel katedro za muzeologijo in